

Ikt. sz.: NOB-42/24-9/2023.

NOB-8/2023. sz. ülés
(NOB-16/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti Összetartozás Bizottságának**
2023. október 16-án, hétfőn, 10 óra 38 perckor
az Országház Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott részben zárt ülésének nyilvános napirendi pontjairól

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
A bizottság Autonómia Albizottságát érintő személyi döntések	5
<i>Határozathozatalok</i>	5
A Bethlen Gábor Alap 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/4812. számú beszámoló	6
<i>Potápi Árpád János tájékoztatója</i>	6
<i>Erdélyi Rudolf szóbeli kiegészítése</i>	7
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Határozathozatal</i>	10
Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről	11
<i>Potápi Árpád János tájékoztatója</i>	11
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	19

Napirendi javaslat

1. A bizottság Autonómia Albizottságát érintő személyi döntések
2. A Bethlen Gábor Alap 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló (B/4812. szám)
(Kormány - nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős miniszter)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
3. Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről
Előadók:
Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára
Dr. Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára
4. Nagykövetjelölt kinevezés előtti meghallgatása
Előterjesztő:
Azbej Tristan, a Külgazdasági és Külügyminisztérium üldözött keresztényeket segítő programokért felelős államtitkára
(ZÁRT ülés!)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Herczeg Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
Jakab István (Fidesz)
Zsigó Róbert (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Tiba István (Fidesz) Herczeg Tamásnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár
(Miniszterelnökség)
Erdélyi Rudolf vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.)

Megjelentek

Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló
Dr. Szilágyi Péter nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár
(Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 38 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagyon nagy szeretettel köszöntök mindenkit a mai bizottsági ülésünkön. Köszöntöm a bizottság alelnökeit, a bizottság tagjait, Kissné Köles Erikát, a bizottságunk munkájában részt vevő nemzetiségi szószóló asszonyt. Köszöntöm a mai nap előadóit: Potápi Árpád János államtitkár urat, a helyettes államtitkár urat, Szilágyi Pétert, a jelen lévő munkatársaikat a Nemzetpolitikai Államtitkárságról, a Magyarország Háza igazgatóját, és nagy tisztelettel köszöntöm a 2. napirendi pontunk előadóját, Erdélyi Rudolf vezérigazgató urat a Bethlen Gábor Alapkezelőtől, és köszöntök minden kedves érdeklődőt.

Távolmaradását írásban előzetesen bejelentette Berki Sándor, Párbeszéd, Dócs Dávid, Mi Hazánk, dr. Tiba István, Fidesz. Dr. Tiba István képviselő urat Herczeg Tamás alelnök úr fogja helyettesíteni, így megállapítom, hogy a bizottságunk hat fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e a kiküldött napirendet. Aki igen, az kérem, szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egybehangzó hat igennel a kiküldött napirendet elfogadtuk.

A bizottság Autonómia Albizottságát érintő személyi döntések

1. napirendi pontunk a bizottság Autonómia Albizottságát érintő személyi döntések. Egyben tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy a bizottságunk sorából dr. Zsigmond Barna Pált augusztus 9-ei hatállyal államtitkárrá nevezték ki, így a bizottsági tagsága megszűnt. Szeptember 26-án döntött az Országgyűlés arról, hogy a bizottságunk új tagja Zsigó Róbert a Fidesz képviselőcsoportjából, akit nagy tisztelettel köszöntök; volt államtitkárunk, nagy tapasztalatú képviselő. További jó munkát kívánok neki a bizottságunkban! *(Zsigó Róbert: Köszönöm szépen.)*

Amiről döntenünk kell, az dr. Zsigmond Barna Pál autonómia albizottsági elnöki pozíciója, erről kell hogy szót ejtsünk és döntést hozzunk. Javaslatomat előzetesen írásban eljuttattam a bizottság tagjainak, hogy az Autonómia Albizottság tagjává Zsigó Róbert képviselő urat válasszuk meg, az albizottság elnökévé pedig Herczeg Tamás alelnök urat. Van-e ezzel kapcsolatban kérdés, hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Úgy látom, nincs. Akkor döntenünk kell.

Határozathozatalok

Ki az, aki egyetért azzal, hogy Zsigó Róbert képviselő úr legyen a Nemzeti Összetartozás Bizottsága Autonómia Albizottságának a tagja? Aki egyetért, kérem, szavazzon. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Egybehangzó igennel elfogadtuk. Az albizottság tagjaként is köszöntöm Zsigó képviselő urat.

Ki az, aki egyetért azzal, hogy Herczeg Tamás képviselő úr legyen az albizottság elnöke? Ki az, aki egyetért ezzel? *(Szavazás.)* 6 igen szavazattal elfogadtuk. Az alelnök úrnak albizottsági elnökségében szintén jó és eredményes munkát kívánok, és köszönöm, hogy elfogadta ezt a felkérést. *(Dr. Molnár Zsolt megérkezik a bizottság ülésére.)*

A Bethlen Gábor Alap 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/4812. számú beszámoló

Rátérünk 2. napirendi pontunkra. A jegyzőkönyv számára megemlítem, hogy Molnár Zsolt alelnök úr megérkezett, köszöntöm a bizottsági ülésen, így a bizottságunk 7 fővel van jelen.

A 2. napirendi pontunk a Bethlen Gábor Alap 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló, amely a B/4812. számot kapta az Országgyűlésben. Ismételten köszöntöm államtitkár urat, illetve vezérigazgató urat.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr 2023. július 28-án nyújtotta be a Bethlen Gábor Alap tevékenységéről és működéséről szóló beszámolót, az Országgyűlés házelnök úr javaslatára pedig - szeptember 20-án volt a házelnöki javaslat - szeptember 25-én döntött arról, hogy felkéri a kijelölt Nemzeti Összetartozás Bizottságát a határozathozatalra. Kiküldtük, és a kiosztott anyagban is megtalálhatják képviselőtársaim a beszámolót, illetve a beszámoló elfogadásáról szóló határozat tervezetét.

Tisztelettel felkérem Potápi Árpád nemzetpolitikáért felelős államtitkár urat az előterjesztő képviselőjében, hogy vezesse fel, ismertesse a beszámolót. Államtitkár úr!

Potápi Árpád János tájékoztatója

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Alelnök Urak! Szószóló Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! Hölgyeim és Uraim! Én is sok szeretettel és nagy tisztelettel köszöntöm a Nemzeti Összetartozás Bizottságát, illetve mindazokat, akik segítik a munkánkat. Köszöntöm én is Zsigó Róbert képviselő urat a bizottságban, jó munkát kívánok neki. Képviselőtársunkról tudni kell azt, hogy mindkét szülője révén felvidéki származású, úgyhogy affinitása ezen kérdéshez van, könyvet is szerkesztett a témában, a Bácsalmásra áttelepített vagy kitelepített vagy száműzött, elűzött felvidékiekről.

A Bethlen Gábor Alapról szóló beszámolót a parlament előtt a 2010. évi CLXXXII. törvény alapján kell megtenni évente, illetve az előző évi tevékenységről, működéséről kell beszámolni. 2022-ben az alap eredeti bevételi előirányzata 33,8 milliárd forint volt, amely az év során biztosított pótlólagos forrásokkal és egyéb bevételekkel együtt év közben 58,5 milliárd forintra módosult. A bizottság 44,3 milliárd forint támogatásról döntött a következő célok megvalósítására: nemzetpolitikai célú támogatások 41,3 milliárd forint; „Magyarság Háza” program támogatására 246,6 millió forint; a Határtalanul! program támogatására 1,66 milliárd forint; a Rákóczi Szövetség támogatására 1 milliárd 5 millió forint; 224 505 fő részére nyújtott oktatási-nevelési, hallgatói vagy szociális támogatást; 3749 darab nyílt pályázat volt, a „Nemzeti újrakezdés” program két pályázati felhívása, a „Kárpát-medencei testvértelepülési” program pályázatai, a Határtalanul! program megvalósítását támogatták ebből.

Több mint 600 darab egyedi támogatást nyújtott, az alap forrásaiból valósultak meg többek között nemzeti jelentőségű intézmények, programok. A „Szülőföldön magyarul” program, a kárpátaljai szociális programcsomag, a tematikus évhez, a 2022. a „Cselekvő nemzet évé”-hez kapcsolódó programok, valamint a „Nemzeti újrakezdés” program pályázatai, a „Kárpát-medencei testvértelepülési” program, a Határtalanul! program, a Magyarság Háza tevékenysége, a Nemzetpolitikai Kutatóintézetnek a tevékenysége.

Kérem elnök urat, hogy adjon lehetőséget vezérigazgató úrnak is a kiegészítésre, és kérem a tisztelt bizottságot, hogy a beszámolót fogadják el. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Államtitkár úr, köszönjük szépen az előterjesztését. Természetes, hogy lehetőséget biztosítunk vezérigazgató úrnak, sőt kérjük is, hogy egészítse ki az írásban leadott beszámolót. Vezérigazgató úr, öné a szó.

Erdélyi Rudolf szóbeli kiegészítése

ERDÉLYI RUDOLF vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Hetedik alkalommal számolhatok be itt a törvényi kötelezettségemnek megfelelően a Bethlen Gábor Alapnak az előző éves tevékenységéről. Államtitkár úr tökéletesen összefoglalta unalmas számokkal és tényekkel, amit én is el akartam mondani, egy pár kiegészítést tennék még hozzá.

A költségvetés általános helyzetét figyelembe véve azért nem volt egyszerű, hogy a 2022. évet a Covid után egy háborús környezetben kellett megkezdni, ez azért a költségvetés mozgásterére is kihatással volt. Az elsődleges cél a rezsvédelem, illetve az energiaáraknak a kordában tartása volt, ez meglátszott a '22. évi globális költségvetés végrehajtásán is. Viszont ennek ellenére, ahogy államtitkár úr elmondta, az alap valamilyen szempontból védett volt, sőt azt mondom, hogy kiemelt is, nőttek a támogatásaink, mind a bevételi eredeti előirányzatunk, mind a kiadási előirányzatunk majdnem duplájára emelkedett. Talán a kiadási az, ami látványosabb, 52,9 milliárd forintra, és az évközi intézkedések, illetve a költségvetési egyensúly fenntartása érdekében hozott költségvetési kormányzati intézkedések következtében 47,9 milliárd forintos tényállapotban zártuk a '22. évet.

Ezzel kapcsolatban, az alap működtetésével kapcsolatos kiadásokat pénzügyileg teljesültként 3,5, majdnem 3,6 milliárd forintos forrással abszolváltuk, az átadott források, illetve az alaphoz közvetlenül kapcsolódó működtetési kiadások összege 1,7 milliárd forint volt, amely az alap részéről teljesített támogatások és egyéb kiadások 3,8 százalékát teszi ki, így jelentősen alatta marad a BGA-törvényben meghatározott maximum 10 százalékos limitnek. '22-ben az éves átlagos statisztikai létszámunk 183 fő volt, ez pont megegyezik a '21. évi létszámunkkal.

A nemzetpolitikai támogatásoknál az államtitkár úr említette a főbb számokat. Itt talán százalékosan annyit még hozzátennék, hogy a tárgyévben a támogatások 18 százaléka jogszabály alapján biztosított támogatásként került kifizetésre, 76,9 százaléka egyedi kérelmű támogatásként, illetve 5 százalék volt az, amely klasszikus értelemben vett nyílt pályázati támogatásként került a kedvezményezettek részére folyósításra.

Az államtitkár úr a következő napirendi pontban be fog számolni a főbb támogatási célokról, ott nyilván példákat is fogunk látni. De itt a bizottság előtt nem kell bemutatni, hogy milyen széles körű a támogatotti paletta, az avatőünnepségek, illetve egyéb rendezvények, amelyeken az elnök úr is, illetve a kedves bizottsági tagok is részt vesznek. Tényleg a kis diaszpóraszervezettől kezdve az egyetem fenntartásáig, működtetéséig, a sportcélú beruházásokon, illetve működtetéseken keresztül a kisebb civil egyesületek támogatásáig minden forma megtalálható, kivéve a klasszikus értelemben vett gazdaságfejlesztési források, amelyek a Külgazdasági és Külügyminisztériumnak a fennhatósági körébe tartoznak.

A Magyar Állandó Értekezlet iránymutatása, illetve a bizottság döntése alapján a tavalyi évben 82 intézmény és 12 program minősült nemzeti jelentőségű intézménynek, ezek nagy gyűjtőintézmények, amelyek kulcsszerepet játszanak a határon túli magyar élet fenntartásában.

A Határtalanul! program technikai szempontú kiegészítéseként annyit tennék hozzá, hogy itt az évközi kiegészítő intézkedések következtében, annak ellenére, hogy 1236 darab pályázatot fogadott el és bírált el pozitívan a bizottság, itt a teljes forrás a

'23. évi költségvetés terhére kerül kifizetésre, így tudtuk megoldani azt, hogy folyamatos legyen a működés, ne legyen forrásvesztés, illetve a pályázók is tudják teljesíteni a vállalt kötelezettségeket.

A Rákóczi Szövetség jelentős mértékű támogatást kap minden évben, illetve a Magyarország Háza, valamint a Nemzetpolitikai Kutatóintézet. Talán még nem került itt szóba, hogy ez a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. keretein belül működő kutatóintézet, itt nemzetpolitikai vonatkozású kutatásokat kezdeményeznek, illetve hangolnak össze az ő felméréseik és adataik alapján. A '22. évben végzett kutatások közé tartozott például az oktatási adatrendezés, amely a Kárpát-medencei magyar nyelvű oktatási intézmények létszámadatait strukturálta újra, de az autonómián, a kisebbségvédelmen, a kisebbségjogi helyzetképen és a külhoni ifjúságkutatáson keresztül számtalan témában biztosítanak adatokat az államtitkárságnak a döntéshozatalhoz.

Tehát összességében vagy összegzésként a források észszerű átcsoportosításával, illetve újragondolásával, azt gondolom, hogy sikerült túlélni ezt a pénzügyileg vagy lebonyolítási menedzsment szempontjából nem könnyű évet, és köszönöm szépen valamennyi munkatársamnak, illetve az államtitkárság irányító munkatársainak is az éves munkáját. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, igazgató úr.

Tisztelt Bizottság! Kérdések, vélemények következnek a Bethlen Gábor Alapkezelő beszámolójával kapcsolatban. Önöké a szó! Van-e kérdés, hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)*

Amennyiben egyelőre nincs, akkor engedjék meg nekem, hogy egyrészt megköszönjem a beszámolót, a tartalmas írásos anyag mellé a kiegészítést az államtitkár úrtól és a vezérigazgató úrtól.

A helyzet megváltozott, hiszen a Bethlen Gábor Alapkezelőnek a létrejöttkor elsősorban nemzetpolitikai finanszírozással foglalkozott az alapkezelő, most már azonban számtalan feladatot megkapott, mert a civil támogatások, a „Magyar falu”-támogatások, az egyházügyi támogatások, minden az alapkezelőn keresztül megy, a nemzetiségi támogatások is. Tehát egy igazán nagy, az életünket áthálózó szervezet, sok-sok pályázatot kezel, és az elszámoltatásokat is *(Derültség.)*, az elszámolásokat is - bocsánat - kezeli az intézmény. Mindig megállapítottuk, hogy ahhoz képest, hogy micsoda összegek mennek át, és mennyi mindennel kell itt elszámolni, az egyik legrentábilisabban működő intézményünk továbbra is.

A konkrét kérdésem az lenne, hogy hál' istennek itt még mindig komoly fejezet a beszámolóban is a Kárpát-medencei óvodaépítési program, amiről tudjuk, hogy '16-ban kezdődött el. A kérdésem az, hogy itt még születnek-e újabb és újabb döntések, hogy hol épüljön új óvoda, hol kerüljön sor felújításra, vagy '16-ban volt gyakorlatilag egy sok százas zárt listánk, és azon haladunk végig. Vélem, hogy egyébként születnek mindig újabb és újabb igények.

A másik kérdésem, hogy az Ukrajnában zajló háború hogyan változtatta meg vagy esetleg nehezítette meg a támogatásoknak az odajuttatását. Nem feltétlenül csak a humanitárius támogatásra gondolok, hanem a beregszászi főiskolára, a meglévő Magyar Házakra, az egyházi közösségekre. Illetve örömteli volt hallani azt, hogy végre, sok-sok év után az oktatási-nevelési támogatásban el tudtunk rugaszkodni a már nagyon-nagyon kevésnek és jelképesnek tűnő összegről, és valóban egy nagyságrendi növekedés volt. Akkor az volt a kommunikáció, hogy ezt elsősorban és gyorsan Kárpátaljára fogjuk eljuttatni, az a legfontosabb cél. Ez hogyan történt? Megvalósult-e? Ezek lennének a kérdéseim.

Van-e a bizottság tagjai részéről más kérdés, vélemény, felvetés? *(Nincs jelzés.)*
Amennyiben nincs, úgy államtitkár úré a szó.

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS nemzetpolitikáért felelős államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen, elnök úr, a lehetőséget a válaszadásra. A kérdésekre egyébként - mindegyikre - a következő napirendi pontban fogok válaszolni. De addig is, előljáróban, három kérdés hangzott el.

Az első az óvodafejlesztési program. '16-ban még nem volt ilyen listánk. Akkor, '16 decemberében döntött a kormány az óvodafejlesztési programról. Azóta közel 900 óvodában történtek meg fejlesztések, ebből 155 új építésről döntöttünk, és 725 - ha jól emlékszem, de majd az előadásban pontos lesz, ott le van írva, és fel tudom olvasni - felújításról van szó. Körülbelül 94 százalékos készültségi fokon áll ez a program. Nem zártuk még le teljesen ezt a programot, egy-két döntés még visszavan, ahol lehetőség nyílik arra, hogy fejlesztésről tudjunk beszélni, akár felújításról, akár újnak az építéséről. De ezt az idei évben le fogjuk zárni. Természetesen, ha olyan igények születnek, és ez támogatást is kap a kormány részéről, hogy újabb óvodákat építsünk, illetve újabb óvodákat újítsunk fel, akkor tovább tudjuk vinni a programot, de a programnak a negyedik üteme is le fog zárulni az idei évben, ezt tudom összefoglalóan elmondani.

A háborúról is fogok beszélni az előadásban, illetve a háború okozta helyzetről, Kárpátaljáról. Eddig is és most is - most már évek óta - úgy juttatjuk forrásokhoz, támogatáshoz a kárpátaljai intézményeket, szervezeteket, hogy biztonságos módon tudják felhasználni ezeket az összegeket. Tehát szó nincs arról, hogy esetlegesen olyan fejlesztési források menjenek át Ukrajnába, amit esetlegesen az ukrán állam egyéb más módon elvon az intézményeinktől. Ezt már évek óta így csináljuk, főleg a magyarországi történelmi egyházak bevonásával.

Természetesen az oktatási-nevelési támogatás egy másik kategória, erről megkérem vezérigazgató urat, hogy röviden beszéljen, egyébként a kárpátaljai gyerekek már a '21-22-es tanévre is a megemelt összeget kapták. Mivel ott csúszott a kifizetés, ezért azt '23. januárban tudtuk utalni nekik, de ők már a bruttó 100 ezer forintos megemelt összeget kapták. Egyébként az összes gyermekre, tanulóra a '22-23-as tanévre jár a 100 ezer forint. Tehát az idei ősztől, mert ugye, az oktatási-nevelési támogatás mindig a befejezett tanév után jár. Tehát, ha, mondjuk, egy elsős gyerek nem járt magyar oviba, és belép a rendszerbe, akkor akkor fogja megkapni ezt az összeget a szülő, ha befejezi az első tanévet, és megkezdí a másodikat. És így tovább, óvodástól kezdve mindenhol.

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Vezérigazgató Úr!

ERDÉLYI RUDOLF vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Köszönöm szépen. Akkor visszafelé haladnék, mert akkor itt rögtön kapcsolódnék is, ahogy mondta államtitkár úr hibátlanul, tehát az iskolalátogatás vagy óvodai látogatás után. Tehát pont az a célja, hogy ne az legyen, hogy az első nap ott van a gyermek, és utána nem jár be az intézménybe, tehát az intézmények utólag igazolják le a részvételi adatokat, és az alapján jogosult a szülő kérelmére minden alkalommal egyedi döntés és egyedi vizsgálat után ennek az összegnek a kézhez vételére.

Ahogy mondta, államtitkár úr, a tavalyi látogatási adatok alapján, Kárpátalján egyetlen régióként megemelt összeget kaptak, ez december, illetve az ottani csúszott évforduló után januárban megkapták az ottani gyermekek. Itt a KMKSZ a közreműködő szervezet, tehát rajta keresztül biztosítjuk a folyósítást, és ők juttatják el a szülőkhöz a megfelelő forrást.

A '22-23-as tanév után járó kifizetések jelenleg is folyamatban vannak, Szlovákiával szinte befejeződött, Szlovéniában és Horvátországban is már befejezett, ez szeptember hónapban megtörtént. Erdélyben a közreműködő bank, az OTP csak úgy vállalja, hogy hetente 10-12 ezer folyósítást tudnak vállalni azért, hogy a bankfiókokban ne legyen tumultus, tehát ott egy előre egyeztetett, területileg elosztott, ábécé sorrendes algoritmus alapján kitalált elosztási rend van, így azt jelenti, hogy ott már, azt hiszem 78 ezer, ami ki van fizetve, illetve a maradék forrás biztosítása függvényében folyamatosan hetente megy. Tehát bízunk benne, hogy november végére, december elejére mindenki megkapja a támogatást. Ezzel azt mondhatom, hogy visszaállt az a rend, ami a Covid miatti megcsúszás miatt felborult és késett. A csúszás is azért alakult ki, mert a közreműködő partnerszervezetek, elsősorban a pedagógus szövetségek nem tudtak adatot gyűjteni a helyszínen, hiszen a Covid alatt zárva voltak az intézmények, iskolák. Olyan helyek is voltak, mondjuk, Felvidéken, ahol a járást nem lehetett elhagyni csak megfelelő igazolással, tehát ott a szülőktől történő adatbegyűjtés is nehézségbe ütközött, illetve nem tudták az aláírásokat beszerezni. De ez most már megváltozott, szerencsére visszaállt az eredeti helyzet, úgyhogy szeptembertől elkezdjük mindig a folyósítást.

Az ukrajnai háború okozta finanszírozási problémákra már talán egy kicsit korábban is, mint a háború kitörését megelőzően, de onnantól kezdve kötelező jelleggel az államtitkár úrral történő egyeztetés alapján, úgymond pénzügyi közreműködő intézményeket vonunk be. Ez azt jelenti, hogy elsősorban Magyarországon lévő technikai bankszámlákkal rendelkező szervezetek kapnak támogatást, akik a saját ütemezésükben szállítói kifizetéseket eszközölnék. Tehát a pénz legkevesebb esetben jut el közvetlenül ukrán számlákra. Ennek, mondjuk, az is az előnye, hogy nem az ukrán hadiadót gazdagítjuk, vagy akár az államkasszát gazdagítjuk, hiszen minden egyes átutalásra automatikusan hadiadót vetnek ki, ami több százalékos levonást jelent, tehát annyival kevesebbet tudunk finanszírozásra fordítani. Így ezzel a megoldással, azt gondolom, a magyar adófizetők pénzét is lehet óvni.

Az óvodaprogramról röviden még annyi, hogy most igen, a negyedik ütemnek az utolsó részlete zajlik. Ugye, azért ez egy speciális program volt, az elején egy nagy csomagot biztosított a kormány a közreműködő szervezeteknek, akik a tervezettség és az engedélyeztetési eljárás folyamatában vagy ahhoz igazodva tudtak előrehaladni a beruházásokkal. Van még olyan helyszín, ahol azért, ahogy mondta államtitkár úr, a 94 százalékos készültség nem azt jelenti, hogy minden 94 százalékon áll, hanem, hogy nagyon sok elkészült, pár meg még nem készült el, mert mondjuk, az önkormányzat időközben megváltozott, és mondjuk, Bánffyhunyadon nem járul hozzá a református óvodának a működtetéséhez. Tehát ilyen egyedi esetek vannak, de alapvetően, ahol felújítások voltak, szinte mindenhol befejeződtek, illetve ahol még kiegészítő forrásra várunk, ott a Pénzügyminisztérium biztosítja az utolsót, akkor azok is megtörténnek. Úgyhogy én röviden ennyit tennék hozzá. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen, vezérigazgató úr. Tisztelt Bizottság! Úgy látom, hogy megköszönhetjük a válaszokat is, és akkor döntéshozatalra kerül sor.

Kérdezem, hogy az ülés elején kiosztásra került határozattervezetet ki az, aki támogatja és elfogadja. Aki igen, az kérem, most szavazzon. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Hét egybehangzó igennel a Bethlen Gábor Alap 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámolót a bizottság elfogadta.

Államtitkár úr, vezérigazgató úr, köszönöm szépen nemcsak az előterjesztésüket, hanem az elmúlt évben végzett munkájukat is, ami ebből a beszámolóból is tükröződött. Vezérigazgató úr, köszönöm szépen.

Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről

Áttérünk a 3. napirendi pontunkra: Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről. Megkérem dr. Szilágyi Péter helyettes államtitkár urat, hogy foglaljon helyet az előadói asztalnál.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy a 26/1999 (III. 26.) számú, a Magyar Állandó Értekezlet megalakulásához kapcsolódó feladatokról szóló országgyűlési határozat értelmében a kormány beszámol az Országgyűlésnek a határon túli magyarokra vonatkozó politikai feladatok végrehajtásáról, beleértve a Magyar Állandó Értekezlet ajánlásainak végrehajtását is. Így a mai tájékoztató államtitkár úrtól, helyettes államtitkár úrtól az ennek a határozatnak való megfelelést is jelenti.

Előzetesen írásban előadónk jelezték, hogy szemléltető eszközt is kívánnak igénybe venni, így minden akadály elhárult az elől, hogy államtitkár úr ezt a beszámolóját megtegye. Államtitkár úr!

Potápi Árpád János tájékoztatója

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS nemzetpolitkáért felelős államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök úr, és kérem, engedélyezze azt, hogy Válent Viktória politikai tanácsadó asszony segítse a munkámat, mert különben meg vagyok lőve, ha a kivetítőt nem segít használni. Ha lehetséges ez, akkor bele is vágnék.

Még egyszer köszöntöm a bizottság tagjait, és köszönöm a lehetőséget arra, hogy a munkánkról be tudjak számolni. Egyben már az elején szeretném a bizottság tagjainak és általában az országgyűlési képviselőknek, sőt a kormánytagoknak is, államtitkároknak, helyettes államtitkároknak is megköszönni azt, hogy segítik a munkánkat, hiszen a nemzetpolitika nemcsak a nemzetpolitikai államtitkárság által végzett tevékenység a Kárpát-medencében, illetve a diaszpórában, hanem mindannyian közösen végezzük ezt a munkát vagy ezt a hivatást. És ezért is szeretnék köszönetet mondani. Ugyanígy érvényes ez természetesen a határon túli magyar pártokra, a határon túli magyar szervezetekre, diaszpóraszervezetekre, történelmi egyházakra, mindenkire, aki ezt a munkát közösen végzi.

13 éve elmondhatjuk azt, hogy abszolút egyetértésben tudunk dolgozni. Az egyetértést az is bizonyítja, hogy a Magyar Állandó Értekezleten, a Diaszpóra Tanácson, illetve a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán a zárónyilatkozatokat, nem is emlékszem arra, hogy esetlegesen a magyarországi pártok ne fogadták volna el. Nagy összhangban szoktuk elfogadni ezeket a zárónyilatkozatokat is, illetve talán elmondhatom azt, hogy konszenzussal tudjuk a munkánkat végezni, legalábbis a fórumokon ez volt eddig a jellemző. Remélem, hogy az idén is ez lesz.

Ha nemzetpolitikáról beszélünk, akkor próbálunk úgy dolgozni, hogy a körülöttünk lévő világ megváltozása a magyar nemzetpolitikában ne jelentsen kiszámíthatatlanságot. Tehát törekszünk arra, hogy állandóság legyen a nemzetpolitikában, és ezt a külhoni magyar szervezetek is érzékeljék és érezzék, és így azokat a programokat, amelyeket az elmúlt években vittünk, amit közösen alakítottunk ki a 2010-20-as években, tovább tudjuk folytatni.

A magyar nemzetpolitika egy komplex nemzetpolitika, egy komplex program, és egyébként nemcsak a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága végzi ezt, hanem szinte minden minisztérium, illetve a parlament is és a parlament Nemzeti Összetartozás Bizottsága. Sőt, nyugodtan mondhatom azt, hogy a nagyobb állami vállalatoknak is, a nem állami vállalatoknak is van ilyen tevékenysége, nagy karitatív szervezeteknek, civil szervezeteknek, sőt, a magyar önkormányzatoknak, megyei önkormányzatoknak is van hasonló munkája. Tehát nem egyedül küzdünk ezen a

színtéren, hanem a munkánkat gyakorlatilag mindenki segíti, és sokszor mi koordináljuk, de ők egyenként is hasonló munkát végeznek el.

Az elmúlt időszakban, mindannyian tudjuk, hogy mennyiben változott meg a világ körülöttünk, egyrészt a járványhelyzet miatt, utána lezártuk a járványt, kitört az orosz-ukrán háború, arra érkeztek szankciós válaszok. Ehhez próbáltunk mi magunk is alkalmazkodni, új gazdasági helyzet alakult ki az egész világon, Európában, Közép-Európában és a Kárpát-medencében, Magyarországon is. A gazdasági nehézségek ellenére a nemzetpolitika állandósága megmaradt.

A külhoni magyar közösségek is érzik azt, hogy számíthatnak ránk. Természetesen mi is számítunk őrájuk, hiszen, mint ahogy mondtam, ezt a tevékenységet önállóan mi nem tudnánk végezni, teljes egyetértésben tudunk csak ilyen tevékenységet folytatni. Jó volt látni azt, hogy az elmúlt években együttesen határoztuk meg a célokat, és együttesen is hajtottuk végre azokat a dolgokat, amiket megfogalmaztunk, illetve az eredményeink is közösek.

Az utolsó MSZP-SZDSZ-kormány idején a nemzetpolitikára 9,1 milliárd forint állt rendelkezésre. Ezt az összeget az elmúlt években megtízszereztük, és évente többször is meghaladta a 100 milliárd forintot, de nagyságrendben általában ekörül szokott mozogni a nemzetpolitikára fordított összeg. De ez alapvetően a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságát, illetve a BGA-t jelenti, ami nyilván teljesen összhangban működik, együtt működik. Ebben a 100 milliárdban a többi minisztériumnak a támogatása, illetve amit már felsoroltam, nincsen benne, ez ettől különálló forrás. 34 ezer támogatást nyújtottunk több mint 500 milliárd forint összegben a külhoni magyar intézményeknek, szervezeteknek, egyházaknak, önkormányzatoknak.

A 2023-as esztendő a gondoskodó nemzet éve, ez a tematikus évünknek az elnevezése is. A tavalyi Magyar Állandó Értekezleten hangzott el a miniszterelnök úrtól, hogy stratégiai céljainkat a nehéz gazdasági és háborús helyzet ellenére sem adjuk fel. Tehát tovább folytatjuk a külhoni magyar intézményrendszer megerősítését, a külhoni magyarság folytonosan és kiszámíthatóan támaszkodhat a magyar kormányra, közösségi hálózatot építünk, annak biztosítására, hogy a támogatási források természetesen mindig változhatnak. De hogyha közösségi hálózatot építünk ki, akkor ezek a hálózatok erősen tudnak működni, gondoljunk akár a vállalkozókra, akár az intézményekre, az önkormányzatokra, a civil szervezetekre. Mindig hálózatépítésben gondolkozunk, hogy egymást is tudják segíteni, és ez a hálózat több szempontból is az egész Kárpát-medencét tudja átszöni, és tovább erősítjük a magyar érdekképviseletet, ami sokszor egyébként politikai érdekképviseletet is jelent.

Ha nemzeti jelentőségű intézményekről beszélünk, akkor 96 ilyen intézmény, illetve program van, erről minden évben a Magyar Állandó Értekezlet dönt. Tehát hogyha ebből valaki esetlegesen kiesik, arról is a MÁÉRT dönt, illetve hogyha újabb kerül be, arról is a Magyar Állandó Értekezlet dönt.

A beruházásokról. 309 milliárd forintból 5400 beruházást valósítottunk meg 2010 óta. Néhány ilyen újabb: például a kishegyesi Petőfi Sándor Magyar Közösségi és Művelődési Központ átadója, ha jól emlékszem, bő egy héttel ezelőtt volt. Aztán a hosszúfalusi diákszállót adtuk át közösen a szlovéniai magyarság vezetőivel, ami egyébként félig-meddig Lendvát jelenti, hiszen a település teljesen összenőtt már Lendvával. Szamosújváron átadtuk az iskolánkhoz kapcsolódó új kollégiumi szárnyat. Palóc közösségi házat adtunk át még tavaly Kalondán, illetve Kastlben, a Hárshegy Cserkészparkban is elkészült az új közösségi ház. Itt, ha jól tudom, akkor dr. Szilágyi Péter került rá a fotóra; én őt nem látom, lemaradt, akkor éppen kávézni volt valószínűleg. *(Derültség.)*

Az óvodafejlesztési programról ma már többször esett szó, itt vannak az új számok: 155 új óvoda és bölcsőde, illetve 725 esetben pedig már működő óvodai intézményben valósult meg beruházás. Ez konkrétan azt jelenti... - bocsánat, minden hangszeren próbálok játszani. Tehát ez a 725 azt jelenti, hogy 528 esetben bővítés, felújítás, fejlesztés, illetve eszközbeszerzés és 197 esetben játszótér kialakítása történt meg. Ezek sokszor párhuzamosan is történhettek, tehát általában egy új óvodához, bölcsődéhez mindjárt kapcsolódik egy-egy játszótérnek is a kialakítása. Ez az óvoda nemrég lett átadva, ezt is Péter adta át Csíkszeredában 2023. szeptember 6-án, ez az Angyalkert Óvoda. Mint ahogy említettük, a beruházások 94 százaléka már megvalósult, néhány esetben várható még újabb döntés, ami a számokat fogja módosítani.

Visszatérve még az óvodákhoz, bölcsődékhez, itt partnereink a határon túli magyar pedagógusszervezetek, az önkormányzatok és a történelmi egyházak. Ez lehet úgy is, hogy mind a három ott áll egy-egy intézmény mögött, de lehet úgy is, hogy csak például egy történelmi egyház, a katolikus egyház, a református egyház, a görögkatolikus egyház vagy az evangélikus egyház. Az óvodánál, bölcsődénél azt is tudni kell, hogy számos esetben ez napköziotthonot jelent. Erre azért hívom fel a figyelmet, mert a napköziotthonos ellátás az egy magyar különlegesség, általában a határon túl, sőt, Nyugat-Európában sem jellemző az, hogy napköziotthon kapcsolódik ilyen létesítményekhez, délből elengedik a gyerekeket, otthon étkeztetik őket vagy ahol éppen kapnak ebédet, és délutáni foglalkoztatás általában nincsen. A magyar rendszerben az a plusz, hogy étkeztetés is van, és utána a gyerekekkel ebéd után is foglalkoznak, illetve altatják őket, tehát teljesen hasonlóan a magyar óvodai rendszerhez.

Ez azt is jelenti, hogy a szülők szívesebben adják ilyen intézménybe a gyerekeiket, hiszen ott reggel 7 órától, 8 órától délután 4-ig, 5-ig foglalkoznak a gyermekkel, biztonságban tudhatja a szülő a gyermeket, étkeztetés van, és ő is jobban tud elhelyezkedni a munka világában. Ezért szinte minden intézményünkönél megtapasztalható az, hogy a többségi nemzethez tartozók is adnak be, nem nagy számban, de adnak be óvodába gyereket. Sőt olyan óvodában is tettünk meg felújítást, ami például Ukrajnában vagy Kárpátalján, már a hegyvidéken, de Ungváron is, ahol ukrán óvodát támogattunk annak érdekében, hogy magyar csoportot indítson. Egyrészt ukrán gyerekek számára, másrészt pedig vegyes házasságban született gyermekek számára ilyen lehetőséget biztosítottunk, és ha egy ilyen magyar csoportot elindítottak, akkor mi annak fejében felújítottuk az óvoda egy részét vagy pedig teljes egészét.

A „Gondoskodó nemzet” programban pályázatot írtunk ki. Két pályázati felhívást hirdettünk meg, működésre, fejlesztésre, illetve programok, rendezvények lebonyolítására. Kétmilliárd forint volt a keret és 2571 pályázat megvalósításához járultunk hozzá, hat alprogramban lehetett pályázni.

A „Szülőföldön magyarul” programról is esett már szó többször is. Itt, ebben az új dolog az, hogy nem győzzük kihangsúlyozni, hogy bruttó 100 ezer forintra emeltük ezt az összeget. Azért mondjuk a bruttót, mert ezt a szülők kapják meg, ez jövedelemnek számít, több országban kell ezután adózni eltérő mértékben. Ezt nem tudtuk kikerülni sajnos, ezzel lehet próbálkozni, illetve a szülőkön múlik, hogy ők hogy adóznak ezután, mi ebbe nem tudunk beleszólni, ezért bruttó összegről beszélünk. Egy-két sajtótámadás ért bennünket, nem nagy számban, de elmondták azt, hogy magyar gyerekeknek miért nem adunk ilyen. Ez évi egyszeri összeg. Ez azért van, hogy ösztönözzük a gyerekeket, illetve a szülőket, hogy magyar oktatási-nevelési intézményt válasszanak. Válasszanak magyar bölcsődét, bár az én unokámnak szerintem mindegy lenne, hogy magyar vagy német vagy bármilyen, mert még nem tud beszélni, és már

óvodás, de nagyon fontos az, hogy magyar óvodát válasszanak. A magyar óvoda ahhoz kell, hogy a legfontosabb időszakban, amikor a szocializációra kerül sor, akkor anyanyelvén kapja meg ezt a gyermek. Ez állítólag az egyik legfontosabb életkora az embernek, és utána pedig ez a magyar óvoda segít abban, hogy utána magyar iskolába írassák be a gyerekeket, és ezért találtuk ki ezt a „Szülőföldön magyarul” programot. Az évek során, az elmúlt években, az elmúlt húsz évben nyilvánvaló, hogy a 22 400 forint már nem azt a funkciót látja el, mint 2002-2003-ban, és ezért volt szükség ezt az összeget jelentősen megnövelni. Több mint négyszeresére emeltük ezt meg, több mint 220 ezer külföldi gyermek és fiatal részese ilyen támogatásban. Több ütemben zajlik a támogatások utalása. Erről vezérigazgató úr pontosan beszélt, ezt nem szeretném megismételni. Felvidéken majdnem befejeződött, és a többi régióban is ütemszerűen zajlik ennek a kifizetése, illetve utalása.

Határtalanul! program. Szintén 2011-től indítottuk el, több mint tízezer tanulmányi kirándulás megvalósítására nyílt lehetőség, több mint 520 ezer anyaországi diák vett részt határon túli kiránduláson. Volt egy olyan időszaka a Határtalanul! programnak, amikor középiskolások számára, magyarországi és határon túli középiskolások számára is volt ilyen lehetőség, viszont ezt a lehetőséget a nehezebb körülmények miatt befejeztük, és itt a hetedikes korosztályra próbálunk koncentrálni. Idén is kiírtuk ezt a pályázatot, el is bíraltuk már a pályázatokat, és az a jó hírünk van, amit már megtettünk a sajtó előtt is, hogy a nem nyertes várólistás pályázók számára is lehetőséget fogunk biztosítani az utazásra. Tehát, aki formai hibás pályázatot nyújtott be - ilyen kevés van -, azokat egyediben fogjuk támogatni, mert elrontották a pályázatokat, tehát ők is tudnak majd kirándulni, de akik formailag jó pályázatot adtak be, minden csoport számára lehetővé tesszük a kirándulást. Ez 1510 csoportot jelent, több mint 47 ezer diákkal. A hetedikes diákok száma nagyobb, 93 ezer körül van, ha jól emlékszem.

A többi iskolát meg fogjuk keresni, akik nem pályáztak, sem formailag jó, sem hibás pályázatot nem nyújtottak be, hogy vajon miért nem pályáztak, miért nem akarják biztosítani a gyermekeik számára és a szülők számára a kormány által biztosított, 100 százalékosan biztosított, kvázi nekik ingyenes programot, hogy megismerjenek egy határon túli területet, megismerjék a földrajzi tájakat, megismerjenek ottani gyerekeket, embereket, megtapasztalják ők is azt, hogy a határtól néhány tíz vagy több száz kilométert utazva is magyar világgal lehet találkozni, magyar emlékhelyekkel, történelmi helyeinkkel. A magyar történelem nagy része is egyébként ezekben a térségekben zajlott. Úgyhogy minden egyes ilyen iskolát fel fogunk keresni, és reményeink szerint, nyilván ehhez a kormány támogatása is kell, a következő évben lehetőséget biztosítunk számukra, hogy még ebben a tanévben ebbe a programba be tudjanak kapcsolódni, és így minden diák el tudjon utazni.

További ifjúsági programok is zajlanak, amelyhez mi is hozzájárulunk, például a Rákóczi Szövetség nyári táboraiban 12 ezer külföldi fiatal vesz részt. Ez még nem zárult le, mert decemberben van az utolsó száz diaszpóracsoportnak az érkezése az adventi időszakhoz kapcsolódva.

Kőrösi és Petőfi-program. Most ugye a Covid eléggé megcibálta ezt a programot is, mert '20-ban kint voltak az ösztöndíjasaink mindkét féltekén, és azok a fiatalok, akik úgy döntöttek, hogy kinn maradnak, és ott próbálnak tevékenykedni, azok maradtak, akik pedig úgy döntöttek, hogy hazajönnek, azok pedig hazajöttek, de a programot befejeztük mind a két féltekén, és utána pedig nem tudtuk kiírni, mert egyszerűen nem volt lehetőség annak biztosítására, hogy kilenc hónapig bárkit ki tudjunk küldeni a világ bármely pontjára. A Kárpát-medencében hasonló volt a helyzet.

Az északi féltekére már kiutaztak az ösztöndíjasok, 74 ösztöndíjas érkezett ki 14 országba. A külföldi programszakasz „október 1-2024. június 30.” tart. Aki esetlegesen

azt mondaná, hogy rossz a helyesírás, mert az „1.-” néhány évvel ezelőtt egy érettségi vizsgán három hibapontot jelentett, aki egy ilyet elkövetett, és utána egy vesszőhibát, az már csak 4-es volt. Mi meg rendre így írjuk. Megváltozott a helyesírási program, elnézést kérek mindenkitől, ezt én sem tudtam, de csak akkor, ha kiírjuk az évet is meg a hónapot is. Ha nem, akkor a régi módon.

ELNÖK: Köszönjük szépen. *(Derűltség.)*

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS nemzetpolitikáért felelős államtitkár (Miniszterelnökség): Látom, néhányan már őszülnek, és esetleg felkapják a fejüket, hogy rosszul írtuk volna. Nagyon odafigyelek a helyesíráásra. Ha esetleg ilyen hiba van, azt nem én írtam, úgy, mint a többinek a száz százalékát sem én.

Tehát a déli félteke: 2023. november 30-áig tart, tehát kint van a 21 ösztöndíjasunk.

A Petőfi-programot is elindítottuk, október 1-jétől öt országba 36 ösztöndíjas érkezett. Tudni kell mindkét programról, hogy az ösztöndíjasok csak olyan állomáshelyre mehetnek el, ahol nem életvitelszerűen élnek. Tehát ahol életvitelszerűen él, ott nem tud ilyen lehetőséget vagy ilyen munkát vállalni, mert akkor ezzel gyakorlatilag azt támogatnánk, hogy valamelyik utódállamban a művházigazgatót mi fizetnénk állami pénzből. Nem ez a célunk. Kárpátalján régóta nem zajlik, a háború előtt jóval, azt hiszem, '19-ben, hogyha jól emlékszem, de lehet, hogy már '17-ben betiltották az ukránok ezt a programot. Ott helyi fiatalokból és nem fiatalokból a Tulipán Tanoda programot indítottuk el, ami hasonló módon, illetve komplexebb módon folytat hasonló tevékenységet. Kárpát-medencei Lovas Program. Ez egy nóvum, illetve tavaly nóvum volt. A sport támogatása kiemelt nemzeti feladat szerintem és nemzetpolitikai eszköz. Ezt az is bizonyítja, hogy Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló az idejé vagy a mostani bizottsági ülésünkre nem jött el a szombati meccs miatt. *(Derűltség.)* De ha visszagondolunk a szombatra vagy a belgrádi meccsre, akkor nem kell különösebben magyarázni azt, hogy mennyire összeforrasztja egy-egy sportsiker a nemzetet. Sokkal inkább egyébként, mint amit mi éveken keresztül itt végzünk a bizottságban, a parlamentben, kormány szinten.

Ezért is van az, hogy a magyar kormány az elmúlt tíz évben, 12-13 évben a sport támogatására óriási összegeket fektetett be, és főleg arra, hogy minél több gyereket, fiatalat vonzzunk be a sportba. Tehát a sport nemcsak sportsikert jelent, hanem jelenti az egészséges életmódra nevelést, jelenti az élménynyújtást, a közösségszervezést, ez mind-mind hozzátartozik a gyermekek mentális életének a javításához. Ezért gondoltunk mi arra, hogy ha már sport, akkor a lovassportot is meg kell erősíteni, mert ez egyébként a nemzeti hagyományainkhoz is hozzátartozik. Tehát amikor a lovassportot támogatjuk, fejlesztjük, akkor azt is támogatjuk, hogy egyébként a régi hírnevünket nyomokban újra fel tudjuk fedezni.

Itt a teremben biztos többen ülnek olyanok, akik, hogyha mondjuk egy ló befogására vagy felnyergelésére kerülne sor, azt talán még meg tudnák tenni, és hogyha a kezükbe adunk egy-egy lószerszámot, akkor meg tudnák mondani, meg a szekérnek a részeit el tudnák mondani, hogy mi az, viszont hogyha nem látják a szekeret vagy a lovas szerszámot, akkor már nem tudják összetenni. Tehát már mi is felejtjük ezt a kultúrát, amibe mi gyerekkorunkban belenőttünk, a mostani gyerekek pedig abszolút nem ebbe nőttek bele. Ezért is van arra szükség, hogy visszatanítsuk ezt a kultúrát.

2022-ben kezdtük el ezt a programot Erdélyben, 220 millió forinttal, két ütemben 75 lovasegységet támogattunk. Szerintem ez az összeg nem olyan rettenetes nagy összeg, hogyha megnézzük az eredményt. Heti rendszerességgel 1500-1800 gyermeknek, fiatalnak a sportolásához, a heti rendszerességgel való

sportolásához tudunk hozzájárulni. Külhonban nincsen mindennapos testnevelés. Jó az az iskola, ahol két óra van egy héten, holott már itthon is azt kellene bevezetni, hogy minden nap két óra legyen, és ne minden nap egy. Ezzel hozzá tudunk járulni ahhoz is, hogy a gyerekek folyamatosan sportoljanak.

Az idei programunkat Kárpát-medencei szintre terjesztettük ki, a keretösszeget 400 millió forintban határoztuk meg, 1-től 7 millió forintig tud egy-egy egyesület támogatást elnyerni, illetve pályázni. Október 3-áig, a zárásig 119 pályázat érkezett be, most zajlik a pályázatoknak az értékelése és a hiánypótlásoknak a beszerzése.

Vállalkozói programok. Azért írtunk vállalkozóit és nem gazdaságfejlesztésit, mert a gazdaságfejlesztési programmal, programokkal a Külgazdasági és Külügyminisztérium foglalkozik, mi évek óta a gazdasági vagy a vállalkozói hálózatoknak a megteremtésén és megtartásán dolgozunk. Ezzel kiegészítjük egyébként azt a gazdaságfejlesztési programot, mert ott megkapják a támogatást, viszont arra nincs mód és lehetőség, hogy ezeket a vállalkozókat mint közösségeket egybeszóják és egyben tartsák. Nekünk az a feladatunk, hogy őket, ha nyertek, ha nem nyertek, megtaláljuk, és egyben tudjuk tartani.

Mentorprogramot indítottunk el 2019-ben, ennek a záróján, 2020-ban együtt tudtunk vacsorázni Szerbia első covidosával, akiről nem tudtuk, hogy covidos, és ő sem tudta, hogy covidos, utólag tudtuk meg, úgyszólván voltak ilyen érdekes események is a vállalkozói mentorprogramban. Ennek több évada is lezajlott már, és azóta pedig elindítottuk a gazdasági fórumjainkat is.

Nyugodtan mondhatjuk azt, hogy a magyar vállalkozók részéről óriási az érdeklődés, mert a külhoni, illetve az utódállamok részéről vagy vannak kamarák, vagy nincsenek - inkább az utóbbi a jellemző -, és a magyar vállalkozók nagy része, döntő része abba nem tud bekapcsolódni, nem is akar, nem is tud, nem is keresik. Ez a magyar kormány részéről számukra egy óriási lehetőség. És nem mindig a pénzügyi támogatás a döntő, hanem az, hogy egyáltalán bárki megszólítja őket, és megkérdezi, hogy mivel foglalkoznak, és esetlegesen egy ilyen hálózat tagjaivá akarnak-e válni. Nagyon kicsi az elutasítás, sőt, nincs is ilyen, hanem mindannyian nagyon szívesen vesznek ebben részt.

Emellett pedig elindítottuk a Connect&Grow szakmai konferenciát Palicson. Ennek a lényege a kapcsolat és a növekedés. A vállalkozók egy része már a többi programban is részt vett, de jó látni azt, hogy egyre inkább beszélhetünk egységes Kárpát-medencei gazdasági térről, mert a vállalkozóknak a régiók között is van kapcsolatrendszerük, illetve magyarországi vállalkozókkal is van kapcsolatrendszerük, sőt, a határon túli magyar vállalkozók jó részének magyarországi vállalkozásai is vannak. Tehát egyre jobban működik a vállalkozóknak az összeszövése.

Testvértelepülési program. 2015-től indítottuk el ennek a szervezését. Előtte én polgármester voltam '14-ig, nekünk is több testvértelepülésünk volt, és ez egy nagyon fontos lehetőség volt a külhoniakkal, illetve a nyugat-európai önkormányzatokkal, településekkel való kapcsolattartásra, ezért is gondoltam arra, hogy hozzuk be ezt a nemzetpolitikába. '15-től van ilyen lehetőség. Ott a rajznál mindig elmondom azt, hogy nincsenek felrajzolva mondjuk a határon túli területek egymással történő kapcsolódásai - Felvidék-Erdély, Felvidék-Vajdaság, Vajdaság-Erdély, Kárpátalja s a többi -, csak a magyarországi gesztortelepüléssel.

2023-ban újabb 219 program, rendezvény megvalósítását támogattuk, de egyébként nem került felhasználásra a teljes pályázati keretösszeg. Több képviselő lobbizott abban, hogy az általuk preferált pályázatokat próbáljuk meg támogatni, segíteni. Nem volt nehéz dolgunk, mert az összes nyert, ugyanis nem használtuk ki a keretet. Itt arra volt lehetőség, hogy egy gesztörönkormányzat kettő pályázatot is be tudott nyújtani, egyrészt hagyományos program megszervezésére, másrészt pedig

gazdasági együttműködésre. Nem használtuk ki a keretet. Én kérem képviselőtársaimat, hogy jövőre, amikor kiírjuk ezt a pályázatot, akkor önök is figyeljenek oda erre, és ezt mindenképpen preferálják, illetve segítsék. Nyilván ebben nekünk is jobb sajtómegjelenést kell biztosítani.

Emlékévek. Kétszáz esztendeje született nagyjainkra emlékezünk ebben az évben. A leghíresebb vagy a legnagyobb visszhangot elérő emlékév a Petőfi Sándor-emlékév, aki 1823. január 1-jén született Kiskőrösön - vagy máskor és máshol, a halálát is ennyire tudjuk körülbelül, de most ünnepejük a 200. évfordulóját. Madáchról viszont egyértelműen tudjuk, hogy hol született és mikor, csakúgy, mint gróf Andrássy Gyula miniszterelnökről, a Monarchia későbbi külügyminiszteréről. Annak az emlékévnek az érdekessége az, hogy Tőketerebes önkormányzat, szlovákiai önkormányzat hirdette meg, szlovák polgármesterrel, abszolút szlovák többséggel. A célunk az, hogy ezt a sírkápolnát felújítsuk, ami rendkívül szép és díszes, egy neogótikus szecessziós épületről van szó. Itt van eltemetve Andrássy Gyula, illetve felesége és az egyik fia, életveszélyes állapotban van már ez a kápolna, és úgy néz ki, hogy egy határon átnyúló projektben - a szlovák-magyar rész is ebbe beleegyezett, ebbe bele tudjuk tenni, hogyha nem, akkor a magyar kormány támogatásával - fogjuk ezt felújítani.

Közösségépítésről volt szó, a vállalkozókat említettük. Hasonló a vállalkozók közösségéhez a média világa, ott is elmondhatjuk azt, hogy... Na, például itt a november 11-nél nincsen pont, bocsánat, hogy ilyen kiszólást teszek. Tehát a médiánál is elmondhatjuk azt, hogyha valami történik, mondjuk, Lendván, a következő másodpercben azt hallhatjuk, láthatjuk, olvashatjuk Beregszászon, Csíkszeredában, Pozsonyban, Bonyhádön vagy Gyálon. Lehetőségünk nyílt erre, mert a külhoni tudósítók és a szerkesztőségek annyira lefedik a Kárpát-medencét a közmédia segítségével, hogy erről mindjárt tudomásunk van. De nemcsak a közmédiát kell itt mondani, hanem más egyéb portálokat is, akik szintén törekszenek arra, hogy mindenhol láthatóak, olvashatóak, hallhatóak legyenek.

Orosz-ukrán háborús konfliktus. Ugye, 2022. február óta zajlik a háború, mi az első nap lehetővé tettük már azt, hogy a menekülteket tudjuk fogadni. Ebben nemcsak a kormány és nemcsak a kormánysszervek, hanem az önkormányzatok és a karitatív szervezetek nyújtottak, és nyújtanak most is óriási segítséget, csak most nem beszélünk annyit róla, de egyébként a menekültek száma sokszor még nagyobb napról napra, mint az első napokban volt. A menekültek száma rendre tízezer fölött van, 13-14 ezres számok is jönnek, akiknek a fele körülbelül jön az ukrán határon át, vagy el sem éri a felét, a másik nagyobb része pedig Románián, Erdélyen, tehát Bessarábia, Moldávia, Moldova és Erdély három nagy átjáróján keresztül érik el a magyar határokat. És mindenütt mindjárt találkoznak a segítséggel az ukrán határon. Utána pedig benn Magyarországon területén, akár Budapesten és a nagyobb városokban, sőt, minden önkormányzat nyújt segítséget a menekülteknek. Eddig 49 milliárd forint értékű segítséget nyújtottunk Ukrajnának, közel ötezer tonna adományt tudtunk eljuttatni a határon túlra, és ez nemcsak azt jelenti, hogy Kárpátalja, hanem belső ukránjai területeket is jelent.

Kitüntetett figyelmet érdemel Kárpátalja, ezt egyébként 2015 óta mindig mondjuk, de a háborús helyzetben még inkább. Egyetlenegy programot sem állítottunk le az elmúlt időszakban, sőt ezeket a programokat megerősítettük. Az intézményeinket is megerősítettük. 13 milliárd forintot fordítottunk eddig 2023-ban a kárpátaljai magyar közösségek támogatására. Biztosítjuk az egyházi líceumok, a főiskola működését, és az oktatási és kulturális feladatokat ellátó szervezetek, a média működését, a történelmi egyházak tevékenységét szintén.

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola nemcsak felsőfokú oktatási intézményt, hanem szakképzési intézetet is jelent. Az, hogy oda megnövekedett a gyerekek beiratkozása, illetve a felvettek száma, ez konkrétan azt is jelenti, hogy adott esetben a katonaságtól és a biztos haláltól mentik meg a gyerekeket, a fiatalokat, hiszen azokat a fiatalokat nem viszik el katonának, akik ilyen intézményekbe járnak. A főiskolának köszönhetően és a magyar kormány támogatásának köszönhetően most elmondhatjuk azt, hogy a kárpátaljai gyerekek közel 40 százaléka ebbe az oktatási rendszerbe, intézményrendszerbe, amit a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola koordinál, ebbe a rendszerbe jár. Ez egy óriási dolog. Az a célunk, tervünk, hogy ezt a 100 százalék felé közelítsük, mert itt akkor gyakorlatilag a főiskolával és a főiskola vezetésével kell nekünk egyeztetni, és ők koordinálják az összes szakképzést, általános iskolai tevékenységet és a főiskolai tevékenységet egyaránt, a kultúráról nem is beszélve.

Szociális programcsomag. Támogatásban részesítjük a pedagógusokat, művészeti iskolákban dolgozókat, egészségügyi dolgozókat, egyházi személyeket, újságírókat, színészeket, kulturális intézmények munkatársait. A gyermekétkeztetési programot is visszük tovább, '23-ban több mint nyolcezer főt támogattunk, és csaknem négyezer gyermek étkezését biztosítottuk a programnak megfelelően. Ez nem azt jelenti, hogy az ottani önkormányzatok és az állam nem tesz semmit, de van olyan területe Kárpátaljának és az intézményeknek, ahol 100 százalékban a magyar kormány segítségének köszönhetően működnek és esznek a gyerekek, van, ahol kiegészítjük az önkormányzatoknak a működését. Ezzel szemben vagy e mellett folyamatosak az atrocitások ellenünk, ezt önök is tapasztalhatják.

Az egyik ilyen kiemelkedő, a legotrombább dolog volt a munkácsi turulszobornak az eltávolítása. Az nemcsak Kárpátaljának szolt, hanem egyértelműen Magyarországnak, a magyar nemzetnek és a magyar kormánynak. Bármelyik országban, ha hasonló történt volna, azonnal, még aznap felelősségre vonták volna az elkövetőket. Ha ez, mondjuk, Magyarországon egy szlovén nemzeti szimbólum esetében történik meg, Vas megyében vagy Zala megyében, akkor a magyar kormány még aznap fellépett volna, és biztos, hogy támogatást nyújtott volna, mondjuk, a nemzetiségi önkormányzatnak vagy a szlovén önkormányzatnak arra, hogy az újjáépítést meg tudja tenni, és nyilvánvaló, hogy az elkövetők már börtönben ülnének. Ezzel szemben, látjuk, hogy a szomszédunkban nem ez történik.

A munkácsi II. Rákóczi Ferenc Középiskola szintén hasonló, a már 17 éve működő igazgatót kétszer is eltávolították az iskola éléről, az új ukrán igazgató asszony pedig egyértelműen elmondta azt, hogy magyartalanítás a dolga egy színmagyar intézményben. Láthatjuk azt, hogy az európai színtereken is próbálunk meg küzdeni ez ellen, így például a Velencei Bizottság október 9-ei véleményében felhívja az ukrán törvényhozás figyelmét, hogy számos kulcsfontosságú ajánlás nem került végrehajtásra a törvény módosítása során. A magyar-ukrán oktatási bizottságnak nemrégiben volt itt egy ülése Budapesten, az ukrán fél részéről elmondták azt, hogy mindent megtesznek annak érdekében, hogy orvosolják a helyzetet. A jegyzőkönyvben gyakorlatilag ugyanazt fogadták el, amit néhány hónappal ezelőtt már elfogadtak, de nem teljesítettek. Tehát semmilyen előrelépés a dologban nem történt.

A Zelenszkij-Novák Katalin találkozó is megtörtént augusztus 23-án, Zelenszkij elnök úr elnök asszonyt ott biztosította arról, hogy normalizálják a kapcsolatokat, illetve a nyelv- és oktatási jogok helyreállítása terén mindent meg fognak tenni. Azóta már eltelt néhány hónap, egyelőre semmi nem mutatkozik, hogy valóban szándékoznának-e ilyet megtenni.

Welcome Office, Hazavárási Iroda működése. Erről szintén a Diaszpóra Tanács tavalyi ülésén volt szó, és reméljük, hogy minél előbb fel fog állni ez az iroda. Úgy

sejtjük, hogy novemberben, decemberben elkezdik a működésüket a kibővített kormányablakok az ország több pontján. Ha jól emlékszem, akkor 27 ilyen kormányablakban fognak személyesen is foglalkozni az igénylőkkel, illetve egy interaktív honlapot hoznak létre, a Hazaváró Portált, azért, hogy mindenki számára, aki haza akar térni Magyarországra, azok számára is, akik esetlegesen nem Magyarországról mentek el, hanem a Kárpát-medencéből bárhonnan, meg azok számára is, akik nem itt születtek, a Kárpát-medencében, és esetleg csak az őseik származtak el innen, de vissza akarnak jönni, minél könnyebben lehetőséget tudjunk biztosítani erre.

Az érdekképviselőtről beszéltem. Jó látni azt, hogy a határon túli magyar pártok vezetői és nagyobb szervezetei minden fontos kérdésben együttesen állnak ki és együttesen jelennek meg. Ezen a képen is ez látható, ez Fiumében készült június 24-én. Fontos az, hogy a magyar pártok jól szerepeljenek a megmérettetéseken, helyi, járási, megyei, regionális és országos szinten is jó eredményeket érjenek el, annak érdekében, hogy a közösségeiket minden szinten tudják képviselni.

A Diaszpóra Tanács 12. ülésére november 16-án, csütörtökön, a Magyar Állandó Értekezlet XXI. plenáris ülésére pedig november 17-én, pénteken kerül sor, ahova természetesen várjuk a bizottságnak a tagjait.

Köszönöm szépen a figyelmüket. Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kérdezem helyettes államtitkár urat, kíván-e szólni. *(Dr. Szilágyi Péter jelzi, hogy nem kíván szólni.)* Nem.

Kérdések, hozzászólások

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy államtitkár úr beszámolójához van-e véleményük, kérdésük. *(Jelzésre:)* Ketten is: Jakab István alelnök úr, majd pedig Szászfalvi László alelnök úr. *(Dr. Molnár Zsolt távozik az ülésről.)*

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Nagyon szépen köszönöm a nagyon részletes beszámolót. Jó érzés volt hallani, különösen az eredményeket. Azt hiszem, hogy valóban az is történelmi tett, ha szabad így fogalmaznom, amit az államtitkárság, de inkább azt mondom, amit ez a csapat tiszta szívvel, őszintén, jó együttműködésben véghez visz, mert ehhez nem elég az ész, ehhez a szív is kell. Én ezt tapasztalom mindenhol, ahol járok, elég sok helyen megfordulunk.

Egy információt szeretnék csak adni, hogy most fejeződött be az összesítés a „Magyarok kenyere” program kapcsán, a Kárpát-medencei gazdák annyi gabonát gyűjtöttek össze, hogy meghaladtuk az 1100 tonnát ebben az esztendőben. Azt szeretném kiemelni Kárpátalja kapcsán, hogy 163 tonna gabonát gyűjtöttek össze, ehhez adjuk a segítséget, ehhez adjuk a vetőmagot, ehhez adunk minden olyan támogatást, ami őket segíti abban, hogy otthon maradjanak. Ez egy fantasztikus érzés, és külön köszönöm, hogy ugyanúgy megkapjuk, államtitkár úr, részletekről is, minden egyes munkatársad részéről az együttműködést, a segítséget.

Egy, nem is észrevételem, egy javaslatom lenne. A svájci baráti tagozat elnökeként nemrég találkoztam ottani kollégákkal, és az ottani magyar szervezetek is szóba hozták egy esti, hosszabb beszélgetésen, hogy a hazatérésben a hivatalok nagyon segítőkészek, tehát itt nagyon rendben vagyunk. De nehéz, mert nagyon sok olyan család van, ahol német, vagy svájciak, de az adott ország nyelvén tanulnak a gyerekek az iskolában. Tehát jó lenne keresni valami olyan lehetőséget, hogy a hazatelepülő vagy a visszatelepülő családok, vagy az idetelepülő családok gyerekei számára valamilyen speciális oktatási módot, formát lehetne teremteni. Úgy gondoltam, hogy ezt itt a bizottsági ülésen is szóba hozom, de természetesen a későbbiek során is őszintén

nyitott vagyok arra, hogy valakivel erről még bővebben is tárgyaljunk. De nem akarom az időkeretet használni.

Mindenestre még egyszer nagyon szépen köszönöm. Bárhol járunk, nemcsak a Kárpát-medencében, a világban is, ott mindenhol az anyaország, az anyaországi kapcsolatok nagyon-nagyon tisztán, szépen és rendben csengenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Szászfalvi László alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Én csak szerettem volna megköszönni az államtitkár úrnak vagy én is megköszönni az államtitkár úrnak, illetve minden munkatársának az áldozatos munkáját, és igazán nem kell ezen sokat magyarázni. Lenyűgöző. Gratulálok! A folytatása következik, reméljük.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Van-e más kérdés? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, mit mondhatnánk? Örülünk, hogy ennek részesei lehetünk mi, a bizottság tagjai. Hiszen az, amit az ország végzett nemzetpolitika terén, az egy siker, és valóban köszönjük szépen a mostani, ideai tájékoztatót is államtitkár úrnak, a jelen lévő kollégáinak a munkáját is, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatójának, az ő kollégáinak is, mert tényleg elmondhatjuk, hogy ebben a bő tíz évben megvalósult a nemzetegyesítés, és rendkívül sokat tudtunk tenni annak érdekében, hogy a nemzet megmaradjon.

Az elszakított országrészekben is, a diaszpórában is, a nemzetrészeinkben meg az anyaországban is, és talán elmondhatjuk itt, a magyar nagypolitikában, hogy ez a gondolat egyre kevésbé idegen a legtöbb embertől. Szerintem ez egy hatalmas dolog. Még nem mondhatjuk el azt, hogy áttörtünk minden falat, de egyre inkább nemzeti minimum a nemzetben való gondolkodás. Úgyhogy ezért köszönet önöknek, államtitkár úr.

Kívánnak-e most reagálni az elhangzottakra? *(Jelzésre:)* Államtitkár úr!

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS nemzetpolitikáért felelős államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Még egyszer szeretném megköszönni mindenkinek a segítségét ebben a munkában.

Köszönöm Jakab István elnök úrnak, illetve Szászfalvi László képviselőtársamnak, alelnök úrnak a pozitív hozzászólását. Valóban így van, amit a MAGOSZ tesz nemzetpolitika terén, azt gondolom, az is, ha élhetek Szászfalvi László képviselő úrnak a szavaival, lenyűgöző, hiszen ők egy hálózatba szövik a gazdákat, mindenkit, aki mezőgazdasággal foglalkozik, ami nagyon-nagyon fontos dolog, mert akié a föld, azé a haza, és aki azt a földet megmunkálja, annak köszönhetően vagyunk mi itt magyarok. Egyébként mondtam már azt is, hogy akik kint dolgoznak a földeken, akik kint dolgoznak az erdőkön, az ő szavazataiknak köszönhetően vagyunk mi itt bent parlamenti képviselők, ezért tudtunk mi kormányt alakítani, ezért tudjuk mi végrehajtani a nemzetegyesítést. Ha ezek az emberek nem lennének, akkor mi sem ülnénk itt. Ezért nekünk támogatni kell őket, és nemcsak Magyarországon, hanem határon túl mindenhol kell támogatni őket.

Ezért volt nagyon jó program, ami most már egyértelműen, százszázalékosan a MAGOSZ-hoz jutott, a „Magyarok kenyere” 15 millió búzaszem program. Ez az 1100 tonna egy óriási mennyiség. Tehát óriási mennyiség, amit önzetlenül adnak a gazdák, és ezzel pedig intézményeket tudunk ellátni, olyan intézményeket, amelyek enélkül a támogatás nélkül esetlegesen sokkal nehezebb módon tudnák a gyerekeket ellátni. Itt azért említsük meg azokat is, akik szállítják ezeket a zsákokat, és akik

elhozzák ide, akár a diaszpórából, akár pedig a határon túli magyar területekről, olyan fuvarozási cégek, amelyek szintén önzetlenül végzik ezt a feladatot.

Úgyhogy én még egyszer köszönetet mondok a bizottságnak, az elnök úrnak, alelnök uraknak, a bizottság tagjainak, hogy az elmúlt évben is és az idei évben is támogatták és segítettek a munkánkat. Szeretnék köszönetet mondani a munkatársaimnak, minden munkatársamnak, a BGA-nak, a Magyarország Házának és a Nemzetpolitikai Kutatóintézetnek, vezérigazgató úrnak, igazgató asszonynak és igazgató úrnak is és minden kedves kollégájának, mert az ő támogatásuk, munkájuk nélkül mi sem tudnánk dolgozni. Válent Viktóriának is köszönöm, hogy összeállította az előadást, és le is játszotta nekem, én pedig a magyar hangot adtam hozzá jól-rosszul. Bocsánat, Péternek is természetesen, helyettes államtitkár úrnak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár úr. Köszönjük közben a nyelvtani, helyesírási magyarázatokat is. *(Potápi Árpád János: Én sem tudtam ezeket az új szabályokat egyébként, mindenhol aláhúztam...)* Ezzel mi is okosabbak és bölcsebbek lettünk. Nagyon szépen köszönjük a tájékoztatóját. Ezt a napirendi pontot bezárjuk.

A következő napirendi pontunk előtt egy perc technikai szünetet tartunk, mielőtt nagykövetségjelölti meghallgatásra kerül sor.

*(A nyílt ülés befejezésének időpontja: 12 óra 01 perc.
A bizottság ezután zárt ülésen folytatta munkáját, melyről
külön jegyzőkönyv készült.)*

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Farkas Cecília és Lajtai Szilvia